Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 233 SATURDAY, DECEMEBR 6, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 6-го ГРУДНЯ 1997 р. Ч. 233 РІК CIV.

Рух протестує проти публікацій „Кієвскіх Вєдомостєй"

Київ (УНІАР). — Народний Рух України оприлюднив заяву, у якій звинуватив газету „Кієвскіє Вєдомості" у розгорненні цілеспрямованої антирухівської кампанії.

У своїй заяві НРУ спростував публікацію газети про те, що Рух нібито платить 50 дол. за кожні 400 підписів, зібраних на підтримку цієї організації у зв'язку з наступними виборами.

„Чергова дезінформація свідчить про цілеспрямовану антирухівську кампанію, розгорнуту 'Кієвскімі Вєдомостями'", — сказано в заяві. Рух також назвав тенденційними матеріяли газети про недавні сьомі збори цієї організації, про діяльність її київського відділу і про кандидата на посадника Києва Ярослава Федорина, якого висунув Рух.

„Нам відомо, що в 'Кієвскіх Вєдомостях' виконується плян дискредитації найпопулярнішої в Києві партії, де провідним пунктом стоїть — 'жодного доброго слова про Рух', — пишуть автори заяви. — Народний Рух уже проходив це, тому знає, що ціна цьому пляну — ламаний шеляг. Виборці, які хочуть змін, зроблять правильний вибір".

Тим часом станом на 1-го грудня до Секретаріяту Руху надійшло 224,650 підписів на підтримку виборчого списку партії. Рух-прес повідомив, що понад 10,000 підписів зібрано майже в кожній області. Найбільше — у Львівській, Чернігівській, Миколаївській, Тернопільській, Дніпропетровській і в місті Києві.

Секретаріят Руху готує подання заповнених підписних листів до Центральної виборчої комісії. Щонайменше в чотирнадцятьох областях підписів буде більше від визначеної законом норми на 20 відс.

Створено Українську Профспілку Депутатів України

Київ (Р.Р.). — Парляментаристи України створили Всеукраїнську Профспілку Народних Депутатів, яку очолив комуніст Леонід Гармаш.

В інтерв'ю для газети „Всеукраїнскіе Ведомости" Л. Гармаш розповів, що профспілка ставить своїм завданням врегулювати трудові відносини в парляменті. Коли б Олександер Мороз вимагав від своїх підлеглих належного забезпечення депутатів, профспілка була б непотрібна, зазначив Л. Гармаш. За його словами, Іван Плющ і О. Мороз „займалися лише собою, а не депутатами", тому й виникла необхідність створення профспілкової організації.

Профспілка парляментаристів офіційно існує від 1996 року. В ній є 319 депутатів нинішнього скликання і 142 депутати попереднього скликання, а також 68 референтів-консультантів, які працюють у Верховній Раді на постійній базі.

Хоча ідея створення депутатської профспілки, на перший погляд здається абсурдною, та це тільки для тих, хто не знає ситуації, у якій перебувають депутати, зазначив Гармаш. „Один лише приклад — депутатські запити, на які ніхто не реагує. Адже за законом — це страшна річ для виконавчої влади. Їх спочатку повинні озвучити (єдине, що робиться), тоді урядова особа, наприклад, міністер внутрішніх справ, зобов'язаний відзвітувати перед парляментом. Верховна Рада повинна прийняти рішення, і все це має бути опубліковане в 'Голосі України' — це закон. Але за три з половиною роки ні один запит не був згідно зі законом оформлений", — сказав голова профспілки.

Депутати, за словами Гармаша, мають безліч інших проблем у відносинах з адміністрацією в особі апарату Верховної Ради. Наприклад, щоб отримати теку матеріялів про територіяльний устрій України, так необхідну для праці, можна потратити два і більше днів та ще й наслухатися образ. Отож профспілка вимагає забезпечити для депутата необхідні умови праці.

Бюджет Верховної Ради — 64 млн. грн., а бюджет 450-ох депутатів — 6.8 млн. грн. Депутат має право користуватися автомобілем 17 годин на місяць. Цього замало, щоб мати змогу ефективно працювати, вважає Л. Гармаш.

На запитання, хто ініціював встановлення загородок для журналістів у будинку Верховної Ради, Гармаш відповів: „Я. Це все я, тобто — профспілка. Це одна з 97 вимог: 'обмежити доступ журналістів 3-ім поверхом' та встановити плян харчування журналістів у буфеті. Журналісти ходять у буфет, а тоді пишуть, як парляментаристи пиячать. Ми нормальні люди, у нас є свята, як і у вас, але як це підноситься виборцям? — обурився Гармаш і додав, що треба зробити так, щоб і журналістові було зручно працювати, і депутатові також.

Не врегульовано умови праці депутатів, житла, техніки безпеки. Місячна зарплатня депутатів становить 18 мінімальних заробітків плюс додатки для державних службовців за інтенсивність. Разом це — 605 гривень.

(Закінчення на стор. 3)

Відбулася нарада спеціяльних служб НАТО

Мадрид. — В еспанській столиці відбулася щорічна нарада керівників розвідувальних служб 16 країн НАТО. Мадрид став місцем зустрічі у зв'язку з тим, що директор еспанської військової розвідки Гавіє Кальдерон цього року, згідно з ротацією, очолює так званий Спеціяльний комітет, у який входять представники усіх країн Північно-атлянтійського оборонного союзу.

Звичайно комітет засідає у Брюсселі і про те, які питання там обговорюються, журналісти не знають. Цього разу преса дістала деяку інформацію, оскільки Спеціяльний комітет, як і вся структура НАТО, зазнає змін і перебудови. Якщо раніше головною проблемою була невтралізація агентури КГБ у західних країнах, то тепер акценти перемістилися на унеможливлення загроз внутрішній безпеці країн НАТО, на виявлення рухів і організацій, спроможних дестабілізувати політичну чи економічну ситуацію в державах союзу, а також на боротьбу з міжнародним тероризмом.

Як відомо, Еспанію вже багато років лихоманить від убивств, вибухів і викрадень людей, здійснюваних баскською терористичною організацією ЕТА, яка тепер є осередком найжорстокішого тероризму в Европі. Можливо, що й тому теперішнє засідання відбувається саме в Мадриді, тобто ближче до театру терористичної діяльности, що спонукає до випрацювання конкретної спільної стратегії боротьби з ЕТА.

Останньо діяльність ЕТА поширюється поза межами Еспанії, зокрема у Франції і Португалії, з метою здобуття „легітимности" на міжнародній арені.

Газети повідомили, що на нараду прибудуть представники Польщі, Мадярщини і Чехії, оскільки ці країни запрошено до НАТО. Однак Спеціяльний комітет в питаннях розвідки вирішив, що ділитися секретами з посткомуністичними державами ще є передчасно.

Міжнародні фінансові організації допоможуть Південній Кореї

Сеул, Південна Корея. — У середу, 3-го грудня, Південна Корея формально погодилась на позичкові умови, запропоновані міжнародними фінансовими організаціями, що прийшли з конечною допомогою в сумі 55 блн. дол. для порятунку економіки цієї країни.

Хоч ця позичка допоможе наладнати фінансову систему країни, то її громадянам прийдеться у тому процесі зазнати деяких труднощів, не говорячи вже про це, що хід їхнього економічного росту значно сповільниться.

Урядові чинники та приватні аналітики передбачають гострі скорочення видатків у ділянці громадських і інших послуг, що напевно створить безробіття в країні, де забезпечення праці на ціле життя було на порядку денному. Деякі економісти думають, що принайменше два роки потрібно для того, щоб Південна Корея відзискала економічну стабільність.

Виступаючи з промовою в цій справі на країновій телевізійній мережі Лім Ченг Юел, південнокорейський міністер фінансів і економіки, сказав, що просить вибачення у народу та просив щоб зрозуміли конечність і потребу цих болючих економічних заходів.

Договір узгіднено після кількаденних напружених переговорів, де Південній Кореї прийшлось стримати свою гордість і прокоштувати пропоновані гіркі економічні ліки. Згідно з умовою, Міжнародний валютний фонд керівник цієї допомогової акції, дасть 21 блн. дол., Світовий банк приобіцяв 10 блн. дол., а Азійський банк розвитку зобов'язався дати 4 блн. дол. Крім того, ЗСА та декілька інших країн погодились дати ще 20 блн. дол. до так званого резервового фонду, якщо буде потрібно більше грошей. У тому, Японія погодилася дати 10 блн. дол., ЗСА 5 блн. дол. а наступних 5 блн. дол. прийде від Австралії, Британії, Канади, Франції та Німеччини.

О. Мороз відвідав Росію

Київ(Р.Р.). — У понеділок, 1-го грудня, голова Верховної Ради України Олександер Мороз виїхав до Москви з триденною офіційною візитою.

Під час переговорів з прем'єр-міністром Росії Віктором Чорномирдіним, головою Федеральних зборів Росії Єгором Строєвим та головою Державної Думи Росії Геннадієм Селезньовим досягнуто домовлень про ратифікацію широкомасштабного українсько-російського договору парляментами обох держав.

Г. Селезньов вважає недоцільним пов'язувати ратифікацію договору з розв'язанням проблеми „нульового варіянту", бо угода про „нульовий варіянт" потребує окремої ратифікації.

О. Мороз зазначив, що більшість комітетів українського парляменту підтримують необхідність ратифікації договору. Однак, зазначив О. Мороз, труднощі можуть виникнути, в тому числі й у зв'язку з питанням про „нульовий варіянт". Та будь-які труднощі, на думку голови Верховної Ради, не завадять ратифікації політичного договору.

В російському парляменті також можуть виникнути ускладнення при ратифікації договору. Наприклад, перешкодою можуть виявитися питання щодо становища російськомовного населення в Україні, вважає лідер фракції комуністів у Державній думі. Він наголосив, що в Україні могли б бути створені більш сприятливі умови для багатомільйонового російськомовного населення. А загалом російські комуністи максимально готові до ратифікації двостороннього договору.

Водночас голова ліберал-демократів Росії Володимир Жириновський сказав, що голосуватиме проти ратифікації договору. Відносини між Україною і Росією він назвав „політичною грою двох президентів". Жириновський також сказав, що

(Закінчення на стор. 3)

Припускають швидку ратифікацію російсько-українського договору

Москва (УНІАР). — Російсько-український міждержавний договір, підписаний президентами обох країн в травні, може бути ратифікований парляментами вже до кінця року, заявили голова Верховної Ради України Олександер Мороз і голова Державної думи Росії Геннадій Селезньов після переговорів.

О. Мороз перебував в Москві з триденною візитою, яка почалася 1-го грудня.

Обидва голови парляментів вважають, однак, несвоєчасним ратифікування фльотської угоди, яка є спеціяльним проєктом президентів обох країн. Хоча з іншого боку, на їхню думку, ратифікація угоди не є обов'язковою передумовою ратифікації рамового договору. „Угоди про Чорноморську фльоту приймала виконавча влада Росії і України, тому вони не можуть бути предметом ратифікації вищими законодавчими органами України та Росії," — сказав О. Мороз.

Разом з головою українського парляменту до Москви приїхали інші делегати. У ході візити вони мали зустрітися також з головою Ради Федерації Ігорем Строєвим та керівниками депутатських фракцій. О. Мороз мав провести переговори з прем'єр-міністром Росії Віктором Чорномирдіним та посадником Москви Юрієм Лужковим.

Архіви відкривають плями історії

Ню Йорк (О. Кузьмович). — Ті нечисленні дослідники та історики, що мають можливість тепер шукати за плямами історії України в архівах, які донедавна були глибоко засекречені совєтською владою, а вже зокрема її таємною поліцією, можуть бути справді щасливими, що їм це вдалося і що вони можуть на підставі віднайденого неодне змінити в дотеперішніх переконаннях щодо подій недавнього минулого.

Проф. В. Сергійчук

До таких „щасливців" належить професор Державного Університету ім. Т. Шевченка в Києві Володимир Сергійчук, що двічі мав нагоду передати дещо із свого знання архівів українській громаді в Америці. Вперше ми слухали його доповіді на тему „Акції Вісла" в окремій науковій конференції, що була з приводу 50-річчя цієї сумної частини нашої недавньої історії, окремо підготована та відзначена нашою спільнотою в Ню Йорку, завдяки праці створеного в тій цілі комітету під проводом Варки Бачинської.Вдруге він виступив із доповіддю також на терені НТШ-А в останніх днях жовтня, говорячи про жидівські погроми у роках 1919-20 в Україні у світлі нових документів.

В обох доповідях цього непересічного історика нашої доби ми почули не припущення і не теорії, а живу правду, оперту на віднайдених тепер документах, у світлі яких ми побачили, скільки фальшивих понять і ворожости до нас викликали передавані нашими ворогами т. зв. історичні факти.

Нам пощастило перевести із проф. В. Сергійчуком окрему, хоча й коротку, розмову, щоб довідатися дещо ближче про його працю, його пляни та думки про сьогочасний стан історичної науки в Україні.

— Ви маєте так цікаві причинки до нашої недавньої історії. Чи ви обмежилися лише до цих двох доповідей в Ню Йорку?

— Ні, я мав нагоду говорити також в Пассейку, Йонкерсі та Філядельфії, де темою не була „Акція Вісла", а проблеми нашої Греко-Католицької Церкви. Мусите знати, що я був також вже двічі на конференціях в Урбані, Ілл.

— Значить ваше зацікавлення ширше. Чи можете вияснити, як довго вже працюєте на науковому відтинку та що, власне кажучи, належить до вашого найбільшого зацікавлення?

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

БУДИНОК СПОРУДЖУЮТЬ ТУРКИ

КИЇВ. — На вулиці Кропивницького, метрів 100 від Бесарабської Площі споруджується 12-поверховий будинок, у якому перші два поверхи становитимуть гаражі. На будівництві працюють робітники та інженери з Туреччини. Генеральний директор будівництва Ерджан Бекар розповів, що з Анкари прибуло 50 фахівців, які приступили до будівництва першого серпня. А будинок вони мають здати в ужиток до кінця травня 1998 року. Кияни, що звикли до недбальства і довготривалости комуністичних будівництв, дивуються, як злагоджено, швидко і водночас охайно працюють турецькі будівельники. Швидкість і якість праці не здивувала б західніх людей, але тут це видається чудом. Адже в СССР такий будинок споруджували б кілька років і навколо було б надто багато бруду.

СИМОНЕНКО УНИКАЄ СУДУ

КИЇВ. — Справу в суді проти депутата України Івана Симоненка порушено 26-го лютого 1997 року за скаргою Спілки Офіцерів України, та вже дев'ять місяців розгляд справи затягується, оскільки І. Симоненко не з'являється до суду. Причиною скарги став представлений у Верховній Раді 15-го листопада 1996 року альтернативний проєкт закону про чужі військові формування на території України. У цьому проєкті та й у виступі І. Симоненко назвав українські війська в Криму „окупаційними". СОУ хоче оборонити свою честь і гідність, а за образу стягнути з І. Симоненка один мільйон гривень, які має намір передати Київському будинкові інвалідів війни. Минулого тижня І. Симоненко під час телефонічної розмови з суддею обіцяв бути в суді, однак не з'явився. Коли суддя оголосив засідання закритим і всі мали залишити суд, він нарешті, прийшов і заявив представникам СОУ, що мільйон грошей вони ніколи не отримають, оскільки їх у нього немає. Наступне засідання призначено на 22-го грудня.

ВИБОРИ ЗАБЕРУТЬ ПОНАД ПІВБІЛЬЙОНА ГРИВЕНЬ

КИЇВ. — Голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець під час зустрічі з журналістами сказав, що на виборчу кампанію буде видано 466 млн. грн. Якщо дуже постаратися, то можна цю суму зменшити до 300 млн. грн. Покищо на виборчу кампанію передбачено тільки 55 млн. грн. Отож ЦВК звернулася до Верховної Ради з проханням закласти в бюджет на 1998 рік суму, якої бракує для забезпечення проведення виборів. Апарат ЦВК також потребує 2.5 млн. гривень.

ПОТРІБНІ ГРОШІ ДЛЯ РЕМОНТУ ДОРІГ

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко доручив Національній агенції реконструкції й розвитку вирішити спільно зі Світовим банком питання кредиту в сумі 200 млн. дол. для ремонту основних автомобільних магістралей України. Згідно з рішенням Кабінету Міністрів, першочергово регабілітації підлягає магістраля Київ-Чоп, а також деякі залізниці. Між Польщею та Україною досягнено домовлень про спільне спорудження мосту через ріку Західний Буг на українсько-польському кордоні, в напрямі коридору Балтійське море–Чорне море.

СПІЛЬНА МЕТА

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма на пресовій конференції після зустрічі в столиці Румунії президентів України, Румунії і Польщі сказав, що Україна у своїй зовнішній політиці наголошує на тому, щоб всі її сусіди є стратегічними партнерами. Ця тристороння зустріч, зазначив Президент, зміцнює безпеку від Балтійського до Чорного морів. Всі три країни мають спільну мету: зміцнення взаємного довір'я, партнерства і добросусідства. Л. Кучма висловився за проведення таких неформальних зустрічей частіше, бо на них можна швидше знайти спільні рішення, ніж на офіційних зустрічах.

ДІЯЛЬНІСТЮ „ГРОМАДИ" ЗАЦІКАВИЛАСЯ ПРОКУРАТУРА

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — До протесту крайової організації НРУ проти антиконституційних дій Партії „Громада" приєдналися інші партії. У заяві на ім'я Президента вони звинуватили керівників „Громади" у тому, що її представники примушують людей вступати до „Громади". Керівники національно-демократичних партій вимагають ретельного розслідування діяльности Партії „Громада". На пресовій конференції прокурор области Олексій Баганець повідомив, що прокуратура приступила до вивчення цих питань.

ТРУСКАВЕЦЬКІ КУРОРТИ ОТРИМАЛИ СВІТОВЕ ВИЗНАННЯ

ЛЬВІВЩИНА. — Невелике курортне місто Трускавець стало асоційованим членом Міжнародної світової федерації термальних і кліматичних курортів. Трускавецькі бальнеологічні курорти визнано такими, що мають високий оздоровчий рівень. У зв'язку з цим їх і внесли до світового каталогу курортів.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 3-ГО ГРУДНЯ, в Оттаві, столиці Канади, зібрані державні керівники з цілого світу підписали всесвітню заборону виробництва та застосування протипіхотних мін. Представники понад 120 країн світу також зобов'язалися фінансово допомогти в очищуванні понад як 100 мільйонів таких протипіхотних мін розташованих по всій земській кулі, котрих жертвами і покаліченими на все життя кожного року залишаються тисячі вояків і цивільних громадян. На церемонії підписання канадський прем'єр-міністер Жан Крєтієн підкреслив, що це вперше більшість народів світу погодились на заборону зброї, котру уживали війська майже кожної країни у світі. Одначе великим розчаруванням для присутніх було те, що ЗСА, беручи участь у конференції, не підписали цього договору та опинилися в товаристві таких країн як Китай і Росія.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 3-ГО ГРУДНЯ, Верховний суд ЗСА вислухав аргументацію про те, чи схвалений у 1964 році Закон про громадські права, в якому заборонялося будь-яку статеву дискримінацію на місцях праці, відноситься також і до осіб тієї самої статі. Причиною цього став розгляд справи, де Федеральний апеляційний суд відкинув звинувачення одного чоловіка - працівника відкладної нафто-оливної башти у мехіканській затоці, котрий оскаржив двох чоловіків - співпрацівників у небажаних залицяннях і погрозах насильства. При кінці вислухання майже годинної аргументації головний суддя Верховного суду Вілліям Ренквіст прямо заявив, що „не бачить можливости як вони можуть підтримати рішення" згаданого апеляційного суду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Політичні пристрасті навколо телебачення

Колись давно, коли телевізії ще не було, всілякі заколотники та революціонери в першу чергу захоплювали пошту і телеграф. Сьогодні ж політики борються за можливість отримати якомога більше телевізійного часу для пропаґування своїх ідей.

В Україні з наближенням виборів пристрасті все більше зростають навколо створення державної телерадіоорганізації, постанову про створення якої ухвалила Верховна Рада України 21-го листопада. Цій телерадіоорганізації дано назву „Громадське Українське Радіо і Телебачення" (ГУРТ). І виходити вона має на тому ж каналі і в той же час, що і студія „1+1". Тобто йдеться про зміну однієї телевізійної компанії на іншу. Відразу ж постало питання, де взяти 35-40 млн. дол. для її забезпечення. Адже всі знають, що в бюджеті таких грошей нема.

Після опублікування постанови парляменту, обидві компанії — ГУРТ та „1+1" — провели пресові конференції, які дуже відрізнялися одна від одної.

Представники ГУРТ хоча й попередили, що мова йтиме про „основи функціонування інституту громадського мовлення та про програмну концепцію нової телекомпанії", на ділі приділили цьому дуже мало часу і уваги. Вони зосередилися на тому, щоб розповісти присутнім, яка кепська є телекомпанія „1+1". Про це говорили президент Української телевізійної спілки Володимир Цендровський, голова правління телерадіокомпанії „Гарт" Людмила Ковальова, головний продюсер телерадіокомпанії „Служба інформації" Вадим Табачук, генеральний директор телерадіокомпанії „НТУ" Олександер Кучменко.

Свої виступи вони побудували так, щоб показати, скільки шкодить Україні телекомпанія „1+1". Вишукували якісь до смішного примітивні „компромітуючі матеріяли". Обурювалися, за яким правом студія „1+1" провадить „завуальовану і не зовсім гарну конкуренцію". Та не змогли приховати справжню причину невдоволення: студія „1+1" забагато заробляє на реклямах. І при цьому не ділиться з іншими. Як сказав О. Кучменко, „треба бути не мотигою, що гребе лише собі та собі, а пилкою, що відріже раз собі, а раз іншим". Той факт, що реклямодавці віддають перевагу саме популярній телекомпанії, вони залишили поза увагою.

Всі четверо запевняли, що створення нової телерадіокомпанії з політикою ніяк не пов'язане, та що телеглядачі не можуть дочекатися, коли з телевізійних екранів зникне студія „1+1" і скінчиться „засилля чужоземців".

Але ніхто з них не здогадався запитати про це самих телеглядачів.

На пресовій конференції студії „1+1" і її генеральний продюсер взагалі не критикував своїх новоявлених конкурентів. Він лише ознайомив присутніх з результатами опитувань центру „Соціо-Ґеллуп" та результатами інших соціологічних досліджень, які засвідчили, що 32 відс. громадян України реґулярно переглядають програми „1+1", в той час як компанії, що увійшли до ГУРТ, зібрали 3-4 відс. глядачів.

О. Роднянський не нарікав, що втрачає час на 2-му каналі українського телебачення, а нагадав, що є український суд, а також міжнародні суди і їм належить визначити, хто в чому і перед ким завинив.

Проте керівника „1+1" непокоїть той факт, що Верховна Рада заборонила політичну рекляму компаніям, у статутному фонді яких присутній чужоземний капітал понад 10 відс. Якщо врахувати, що самі депутати не мають спільної думки, що вважати політичною реклямою (репортаж з партійних заходів, інтерв'ю з партійцями чи будь-яку інформацію про партії), то все це схоже на введення цензури, з метою усунення найпопулярніших інформаційно-аналітичних програм, сказав Роднянський.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

СЕМЕРО БЛИЗНЮКІВ, ЯКІ ЗАЧАРУВАЛИ СВІТ

За матеріялами американської преси підготував Анатолій Гороховський.

Американці люблять сенсації, і засоби масової інформації постійно задовольняють попит на них. Щоб переконатися в цьому, варто нагадати лише дві кримінальні історії, які захопили всю країну. Найперше пошлемося на судовий процес над О. Джей Симпсоном. Всі телевізійні та радіомовні новини починались саме з повідомлень про хід „процесу віку", як журналісти охрестили суд над колишнім спортовим героєм Америки. Не встигли охолонути пристрасті, як країну полонило повідомлення про судовий процес над англійською нянею, якій інкримінується вину за смерть дитини, яку вона доглядала.

Новину про те, що шість хвилин знадобилося досвідченій групі медиків із 40 чоловік, щоб прийняти пологи 29-річної жінки із стейту Айова, Боббі МекКой, ледве не відсунуло на задній плян повідомлення з Іраку та з космодрому в Кейпу Канаверал. Причиною такої уваги стало те, що американка змогла привести на світ семеро дітей — чотирьох хлопців та трьох дівчаток. Їх вага коливалась від двох до чотирьох фунтів.

Цей випадок став лише другим в історії, при якому під час пологів всі сім дітей залишилися живими. Новонароджені знаходяться в лікарні під постійним наглядом. В даний час на землі не існує сімох братів і сестер, що народилися разом. У вересні цього року жінка в Савдійській Арабії дала життя сімом дітям, однак шестеро з них вже померли.

Лікар Катерін Гавзер з Методистського медичного центру Айови, який знаходиться в Де Мойні, допомагала Боббі МекКой, щоб вона завагітніла. Не так давно з'явились ліки від безпліддя, які називаються метродин. Лікар попередила Боббі та її чоловіка Кенні про те, що ліки мають побічну дію, а саме: 20 відсотків жінок народжують по дві, три і навіть чотири дитини. Отже, ця пара завчасно попереджена і тому можна вважати, що була підготовлена до можливих ускладнень. Так воно і сталося. Після одного з перших обстежень пацієнтки, лікар своїм очам не повірила: в утробі матері, тісно притулившись один до одного, знаходилось семеро близнюків.

Навіть тепер, коли минув значний час, д-р Гавзер важко описати ті почуття, які відчула, коли вперше побачила на екрані спеціяльного апарату семеро малят. Вона лише вигукнула: „Це просто чудо!"

Коли Боббі дізналася, що її чекає, вона категорично відмовилася від аборту. Та це й не дивно, адже родина МекКой глибоко релігійна, сповідує баптистську віру. Вона покладала великі сподівання на Бога і Він їм допоміг. Тепер вже шестеро дітей дихають самостійно, без допомоги спеціяльного приладу.

Очевидно, прекрасно, що сімка та її мати почувають себе добре, в той же час лікування від безплідности пов'язане з ризиком. Ризикована вагітність, передчасне народження дітей і витрати, як мінімум, півтори-два мільйони долярів піде на лікування безпліддя, на догляд за дітьми у відділі інтенсивної терапії. Важко собі уявити, щоб ця родина змогла заплатити за все сама.

З миру по нитці...

Статистичні дані свідчать, що видатки на виховання однієї дитини до 18 років складають 109,000 дол. А це означає, що батькам МекКой для сімки потрібно буде 760,000 дол. По 35,500 дол. на дитину піде на оплату житла, 19,000 на харчування, 16,500 дол. треба буде заплатити за транспорт. Лише одних пеленок знадобиться 84 на добу. Діти вдень їстимуть дитячого харчування на 21,000 дол., що дорівнює 7,500 на рік. Для кожної дитини необхідно щодня одягу на 350 дол.

Очевидно, що родина не зможе заплатити за все сама. Але, як кажуть, світ не без добрих людей. Треба віддати належне американцям за те, що вони відразу відгукуються на ускладнення, які виникають в тій чи іншій родині, або з тією чи іншою людиною. І в цьому разі традицію було збережено.

Я вже писав в одному з репортажів, що майже з усіх стейтів на ім'я родини МекКой надходять пачки та грошові перекази. Не залишилися осторонь численні компанії та фірми: фірма „Проктер енд Гембл" вирішила подарувати пожиттєвий запас одноразових пеленок, „Герер Фюкс" взялася безкоштовно постачати дитяче харчування, крамниця іграшок „Тойс ар ас" подарує возики та автомобільні дитячі крісла, фірма „Моттс" протягом 16 років буде безкоштовно забезпечувати всю сім'ю яблочним соком. Тепер залишається тільки оплатити рахунок за медичні послуги під час пологів, він, як сподіваються, може становити від 325 до 650,000 дол.

Довідавшись про ці рахунки, батьки чудової сімки не були засмучені, адже щодня надходять все нові і нові повідомлення від жертводавців. Уряд містечка Карлайл, в якому мешкають Боббі та Кенні, прийняв рішення виділити родині земельну ділянку, на якій буде споруджений просторий дім за індивідуальним проєктом. Компанія, в якій працює Кенні, подарувала йому найсучаснішу багатомісну автомашину. А сусіди та знайомі вже розподілили свої обов'язки: одні будуть доглядати за дітьми, інши — прибиратимуть хату, допомогатимуть в господарстві.

Щаслива мати, яка знаходиться у доброму здоров'ї, виписалася з лікарні. Напередодні її дозволили потримати на руках першуна, якого відключили від апарату штучного дихання. Зустрівшись з репортерами, вона сказала з цього приводу:

— Я не сподівалась, що так швидко мій хлопчик, який першим з'явився на світ, почне самостійно дихати. Ви не можете собі уявити мою радість, коли взяла на руки сина. В лікарні його назвали Геркулесом. У нього чарівні щічки. Дуже хочу обняти решту моїх хлопчиків і дівчаток. Якщо вас цікавить, як їх звати, можу сказати імена: Роберт, Алексіс, Неталі, Кейсі, Брандон, Нейтан, Джоел.

Скромна родина зацікавила президента Билла Клінтона. Він подзвонив щасливій матері і поздоровив її із знаменною подією, побажав батькам та дітям доброго здорв'я.

За думкою лікарів, які піклуються дітьми, близнята зможуть приїхати додому не раніше, як через 8-10 тижнів. До того часу ніякі контакти з ними не дозволені.

Плюси переважають

Ще одна довідка, видана службою статистики, яка, як відомо, все знає. Так ось, щороку в Америці народжується 5,000 дітей групами по три, чотири і навіть п'ять. Батьки трійнят щодня витрачають по 12 годин на їх годівлю. Австрійці підрахували, що для обслуги такої кількости дітей необхідно 200 годин на тиждень.

В родині Пайзерів п'ятеро дітей, всім їм по чотирнадцять років. Батьки і тепер в постійному русі.

— У нас часто не вистачає їжі, — скаржиться мати близнюків, — ми не можемо запастись потрібною кількістю продуктів, діти постійно їдять...

— Така кількість близнюків — не казка, у людей не повинно бути відразу стільки дітей, — говорить професор акушерства Нортвестерн університету Джеймс Скотт. Він попереджує, що батьків очікує психологічна катастрофа, вони будуть втомлюватися, втома буде постійною, а вона, як звісно, веде до депресії. І кінця вимогам немає. Справа не в тім, що у вас буде напружений день, у вас буде напружене життя. Батьки суперблизнюків звичайно сподіваються на допомогу громадськости, і все рівно цим дітям не вистачатиме емоційної уваги.

Виходить, що є плюси і мінуси, як сказала одна мати: буде чудово і важко. Однак плюси переважають мінуси.

Думаю, що читачі погодяться зі мною, коли скажу, що прорив в будь-якій галузі науки не всі люди сприймають однаково. Одні зі захопленням аплодують вченим, які зробили крок по шляху пізнання природи, а інші — піддають досягнення сумнівам.

Так сталося і цього разу. Популярний в Америці журнал „Тайм" вмістив на обкладинці останнього числа видання портрет

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про одну круглу дату

Кажіть, що хочете, але, не зважаючи на ваші бажання чи небажання, є одна така дата, яка постійно росте з вами і пригадує, що роки накопичуються, що минає час і завжди при тому мушу згадати, як писав колись Роман Купчинський, що „малому дні як тижні, дозрілому — як дні, а як швидкі години старенькому мені"... Коли він це ствердив, ніяк не можна було, при сьогоднішніх поняттях віку, сказати, що славний наш стрілецький трубадур був справді „старенький". Але чи був він у тому стані віку, чи ні, його слова дуже правдиві і не лише старим людям, але й молодшим час тікає, як вода з долоні. І тому ви навіть не зчуєтеся, як промине ще один рік і прийдеться зі сумом ствердити, що росте так перше, як і друге число віку, а декому вдається долучити і третю цифру часу перебування на цьому грішному падолі.

Ще до того циклічно повторюються круглі дати, про які стараєтеся не думати, але про них пригадують вам ваші найближчі і ті менше близькі, які десь колись і чомусь затямили дату вашого народження і підраховуючи відповідно до сучасного стану, вміють додати два до двох. І так чи вам до смаку, чи ні (бо як може бути дуже приємним збільшенням числа років, з відповідним зменшенням тих, які ще перед вами???), такі дати висять над вами немов гроза та не знаєте, як їх приймати. Отож невідомо, чи радіти, що про ваші круглі дати пам'ятають, чи радше мати тихе бажання, щоб про них забули. Але коли забудуть, тоді десь таки на дні душі потихо збирається жаль, що ніхто не помітив і не пам'ятає...

Одним словом, що не було б, воно не виходить так, як хотілося б.

А круглі дати ідуть одні за одними у безконечній черзі і кажуть вам при кожній зупинитися, застановитися і трохи посумувати, що вже ота чергова із них невідклично таки прийшла, хоча непрошена. При такій нагоді неодмінно пригадується Максим Рильський і його поезія „На власний день народження", частину з якої вже знаю напам'ять:

„З кожним роком більше
місця тузі
Відслоняє цей
веселий день...
Знову круг наш сниться
біля столу,
Стіл зменшився і
повужчав круг! ...
Скоро край і п'ятому
десятку,
І юнацький пал не до
лиця,
Але так хотілось би
спочатку
І, признаться щиро — без
кінця!"

Але коли тим разом прийшла ця „кругла дата", вже так дуже далеко від того „п'ятдесятого десятка" і треба було наочно ствердити, як поменшало близьких і друзів, то не хотілося навіть думати про святкування. Однак про це думали ті із звуженого роками кола, а передусім думали ті молодші, яким це так далеко до цієї дати. Через цю причину таки хоч-не хоч довелося „святкувати" цей день, про який бажалося забути. Одні принесли з цього приводу квіти і побажання, а другі вийнятковий альбом, в якім кожен з близьких згадав якийсь пережитий у довгих роках спілкування момент. І той альбом наповнився віршами, світлинами, а передусім спогадами спільного пластування.

Саме це пластування у всіх майже без вийнятку залишилося в пам'яті пов'язане із цією, що ніяк не може з'ясувати собі, що її таки „юнацький пал не до лиця" та все ще думає і співає, що „без мрії не можна жити".

Але тим разом це не був сон і не була мрія, коли перед неохочою „ювіляткою" стануло справді три покоління, які усі бажали їй доказати, що вона щось їм в їхньому житті дала: одним дружбу, другим любов, а третім силу до життя, якої завжди треба більше, як щастя, як каже Ліна Костенко.

Цей „ювілейний вечір" був справді вийнятковий. Не було традиційного українського співу „Многая літа", не було зайвих промов, а була віршована історія одного „життя в Пласті" написана численними членами молодого покоління, на різні лади, але з великим теплом.

Що більше можна собі побажати, коли приходить така невимовно велика числом „кругла дата"? Що можна бажати, як не такої присутности гурта молодих людей, яких знається від колиски і які залишилися до зрілого віку вірними дотепер тим самим життєвим засадам, що були і для нас метою життя і які нині знайшли свій другий дім — пластовий дім там, де колись ми його заложили — на горбах „Вовчої Тропи"?

О-КА

Роксоляна Зорівчак (Львів)

Леонід Рудницький (Філядельфія)

Подвижник українського художнього перекладу

До 60-річчя від дня народження Андрія Содомори)

II

Тематичні зацікавлення перекладача сягнули ряду латиномовних творів середньовіччя, доби Відродження та пізніших часів. Він збагатив українську перекладну літе-ратуру „Салернським кодексом здоров'я" Арнольда з Віланови (своєрідним поетичним резюме тодішніх медичних досягнень, 1975), віршами Павла Русина з Кросна (першого українського — латиномовного — поета доби гуманізму, 1976), піснями ваґантів (1979). Про цей — прагматичний — аспект перекладу дуже цікаво писав сам мистець, розповідаючи читачам збірника Київського Університету „Теорія і практика перекладу" про свої перекладацькі принципи: „Переклад не може справляти того враження на сьогоднішнього читача, що на сучасника античного автора. Ось залюднений афінський амфітеатр, що раз у раз вибухав сміхом, коли волею геніального Арістофана на сцені появляється хтось з відомих тогочасних діячів. Ось — сучасний читач, який чи не після кожного рядка заглядає до приміток, щоб довідатися, хто був той чи інший персонаж. На перше місце висувається, отже, пізнавальний елемент. Від нього і залежить ступінь емоційности в сприйнятті перекладу: наскільки підвищуватиметься обізнаність, ерудиція читача, настільки й наближатиметься (але ніколи не стане тотожним) характер емоційної дії ориґіналу на рідномовного читача і перекладу — на іншомовну аудиторію". „Який вимогливий, складний, болісний від внутрішніх творчих сумнівів і суперечностей труд майстра художнього перекладу!" — під цими словами М. П. Бажана охоче підписався б і Содомора, для якого вічно чинне Франкове гасло „poeta semper tiro".

Дисертаційне дослідження Содомори „Поетична майстерність лесбійських ліриків та проблеми поетичного перекладу їхніх пісень" (1969), його численні перекладознавчі та літературознавчі статті, зокрема щодо поетики античних авторів, передмови та детальні коментарі до власних перекладів значно збагатили нашу філологічну науку. Утвердженню життєвости античних авторів, залученню українського читача до ментальности античного світу сприяють також науково-популярні праці Содомори. У них автор обґрунтовує своє бачення античности, античної спадщини. Під цим оглядом заслуговує на особливу увагу книжка „Жива античність" (1983), що вміщає літературні портрети Гомера, Сапфо, Еврипіда, Верґілія, Горація, Овідія. Горацієві присвятив дослідник повість „Наче те листя дерев" (1982), написану в формі спогаду-роздуму великого римського поета про своє життя. У всіх цих працях домінує думка: час до часу людство повертається до античности, як окрема людина — до свого дитинства, аби помолодшати душею, подобрішати, розважніше жити, сміливіше осмислювати майбутнє, отже, повернення до античности як фундаменту усієї цивілізації — це утвердження власної духовости.

Андрій Содомора — також талановитий новеліст. Він збагатив нашу малу прозу добірками психологічних новел: „Безіменні квіти" (1989), „Фотель пана Дучака" (1990), „Цвіт липи" (1991), „Усмішка з-за темної ріллі" (1992), „Чужий світ" (1994), опублікованими у „Дзвоні" (до 1990 року журнал називався „Жовтень"). У цих творах автор зосереджує увагу на духовому, настроєвому світі людини. З грудня 1996 року веде він у „Дзвоні" рубрику „Наодинці зі словом".

Життя Андрія Содомори склалося так, що він не має змоги віддаватися виключно творчій праці перекладача, дослідника та письменника. Тривалий час він працював у архівах Львова, а від 1964 року працює на катедрі латинської мови Львівського Державного Медичного Інституту (нещодавно перейменованого в університет), з 1985 року — доцентом, з 1992 — на посаді професора. Содомора зробив чимало для виховання молодих медичних кадрів на гуманістичних засадах античности.

Навчально-виховна діяльність Содомори не обмежується медичним університетом. Він керує дисертаційними дослідженнями аспірантів рідного йому Львівського Державного Університету ім. І. Франка. Зокрема під його керівництвом завершує тепер кандидатську дисертацію „Етномовний компонент як проблема перекладу (на матеріялі українських перекладів грецьких трагедій)" аспірантка Уляна Головач. На засіданнях методологічного семінару з проблем перекладознавства і контрастивної лінгвістики ім. проф. Ю. О. Жлуктенка при Львівському Університеті Содомора самовіддано вишколює молоді кадри перекладачів та перекладознавців. Як дійсний член НТШ (з 1993 року) він бере активну участь у роботі Комісії світової літератури цього товариства, зокрема в укладанні бібліографічного покажчика „Чужоземне письменство на сторінках західньоукраїнської періодики (1914-1939)".

У 1981 році Содомора став членом Спілки Письменників України. У 1986 році він був удостоєний перекладацької нагороди ім. Максима Рильського Спілки Письменників України за переклади античних поетів Горація, Овідія, Катулла. У першу річницю незалежности України Міжнародний біографічний центр у Кембріджі удостоїв Содомору звання „Людина року — 92" та дуже почесної „Нагороди XX віку за значні досягнення".

В ювілейні дні побажаймо ж дорогому Андрієві Содоморі міцного здоров'я, добра, непогасного надхнення та нових творчих ужинків, так потрібних українській культурі. Щоб завжди щастило нашому ювілятові, щоб щасливою була доля його книжок, що писані з таким щирим прагненням прослужитися рідному народові!

ТЕПЕРІШНІЙ ГУБЕРНАТОР ТЕКСАСУ Джордж Буш, мол., син колишнього президента ЗСА, минулої середи, 3-го грудня, розпочав свою перевиборчу кампанію на 1998 рік. Для започаткування цієї події свого переобрання він вибрав місцевість Мідленд у західній частині стейту, де він ходив до початкової школи. Аналітики уважають, що губернатор Дж. Буш має всі можливості бути переобраним не тільки тому, що є особисто популярним серед виборців, але також і тому, що вже у своїй передвиборчій скрині має понад 13 млн. дол.

Президія Середовища УГВР і Політична Рада ОУНЗ

відзначає

85-річницю з дня народження

та

40-ву річницю з дня загибелі

Лева Ребета

а також

5-ту річницю смерти

Дарії Ребет

12-го жовтня 1957 р. на життя Лева Ребета вчинено замах, який виконав на доручення Москви аґент КҐБ Богдан Сташинський.

Вечір присвячений сл.п. Дарії і Леву Ребетам відбудеться в неділю 14-го грудня о год. 2:30 по пол. в приміщенні НТШ, 63 4 Аве., в Ню Йорку — сторінки історії життя сл. п. Л. Д. Ребетів будуть висвітлені й проаналізовані в доповідях Мирослава Прокопа, Анатолія Камінського, Ірени Козак, також в програмі беруть участь Надія Світлична й Андрій Ластовецький.

Просимо ветеранів учасників національно визвольних змагань, українське жіноцтво й все громадянство своєю присутністю вшанувати пам'ять провідних діячів національного визвольного руху в Україні й за кордоном.

КОМІТЕТ ЗБІРКИ ФОНДІВ НА ВИДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ ПРОФ. ГРИГОРІЯ ВАЩЕНКА

Комітет збірки фондів при Фундації Українського Вільного Університету в Ню Йорку проголошує ПЕРШИЙ список ШАНОВНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ, які відгукнулися на наш заклик. Фонди призначені на видання педагогічної спадщини професора Григорія Ващенка ДЕКАНА УВУ в МЮНХЕНІ, РЕКТОРА ПРАВОСЛАВНОЇ БОГОСЛОВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ в Мюнхені, виховника української молоді Пласту і СУМА.

2.000.00 дол. — Укр. Федр. Кред. Коопер. „Самопоміч" в Ню Йорку;

по 1.000.00 дол. — Сарахмон Дмитро і Ірена; Лучканич Іван;

по 500.00 дол. — Добрянська Анна, Глух Роман і Валентина;

300.00 дол. — Лаба Любомир;

по 250.00 дол. — Децик Микола (збіркова листа), Сливоцький Стефан і Володимира;

220.00 дол. — Ардиковський Володимир (збіркова листа);

по 200.00 дол. — Німець Павло, Укр. Фед. Кред. Коопер. СУМА Йонкерс;

по 100.00 дол. — Андрусяк Марія в св.п. мужа д-р Іллі, Белей Михайло, проф. Біланюк Олекса і Ляриса, Веселий Олег і Люба, Вініч Віктор, Галаган Борис, проф. Ґой Петро і Леся, Децик Володимир і Тіллє, Качмарська Лідія, Качмарський Петро, інж. Качор Богдан і Іванна, Кецик Степан, Костка Михайло і Анна, Лаба Микола, д-р Лоджінський Орест і Стефанія, Пятка Марія, мгр Рак Володимир і Анна, Степанків Ярослав і Катерина,д-р Стрільбицький Олександер, д-р Теребус Кмета Надія із сином д-ром Андрієм, д-р Федорців Василь і Теодора, Чернявський Іван, Чернявський Тарас, мгр Чорнобіль Роман і Анна, Укр. Народний Дім в Вілліманте, КН.;

75.00 дол. — Збіркова листа Івана Чернявського;

по 50.00 дол. — Артимишин Люба, Білі Володимир і Олександра, Губка Борис і Іванна, інж. Гайдук Антін і Марта, Злочовський Северин і Марія, мгр Кобаса Іван, Лямпіка Любомир, Масловський Зенон, Микитин Василь, д-р Павлічка Іван, мгр Рудик Марта, Скоп Олександер і Софія, д-р Стецьків Евген і Неля, Стапаненко Галина, проф. Стойко Володимир і мгр Мирослава, Ціко Микола і Марія, Ярема Томас;

40.00 дол. — Завада Петро і Надія;

по 25.00 дол. — Андрушків Богдан і Віра, Беднарчук Марія, Візір Віталій, Гусак Юрій, Карпенко Борис і Татіяна, Леxіцький Іван, Маслейчук Василь, Мудрак Василь і Марія, Новак Петро, Панків Софія, Сендзів Віра, Сірий Іван, Укр. Амер. Клюб в Сан Сиґі АР.;

по 20.00 дол. — Гайдук Дмитро і Галина, мгр Залуський Володимир і мгр Наталія, мгр Квіт Зиновій, Краковяцький Амброзій, д-р Левко Михайло і Світлана, Левко Петро і Стефанія ЛеБой Андрій, д-р Лизогуб Володимир, Макар Іван, Мельник Параскевія, мгр Онишкевич Ілля, Присяжний Павло і Марія;

15.00 дол. — Садлик Михайло і Марія;

по 10.00 дол. — д-р Болюх Мирон, Мандюк Володимир, Мачай Іванна, Поритко Оксана, д-р Трач Роман і Надія, Шван Марія.

Комітет щиро дякує всім ЖЕРТВОДАВЦЯМ, які розуміють потребу української книжки під сучасну пору в нашій МОЛОДІЙ ДЕРЖАВІ, і просить хто бажає причинитися до цієї важливої справи у вихованні молодого покоління на правдивій історії і культурі України, яка повинна перебрати керму у нашій МОЛОДІЙ ДЕРЖАВІ, в якій, як бачимо дальше молоде покоління читає видання з совєтсько московською символікою ще й в російській мові.

Допоможім, як можемо і скільки можемо, найменша пожертва зробить різницю (як кажуть в ЗСА).

Доложім свою цеголку у будову нашої МОЛОДОЇ ДЕРЖАВИ. Не дозвольмо тим, що бажають „не треба української мови по школах" у Верховній Раді можна говорити російською мовою, а ми покажім, що українська мова „Мусить бути" у нашій ДЕРЖАВІ.

Ще раз сердечно дякуємо за вашу пожертву і просимо на дальше о співпрацю з нами чи то матеріяльну чи моральну. Чеки просимо виписувати **UFU Foundation — Washchenko Fund** і висилати на адресу фундації УВУ

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY
Foundation, Inc.
43 St. Marks Place
New York, NY 10003

Комітет спадщини проф. Григорія Ващенка при Фундації УВУ в ЗСА.

О. Мороз...

(Закінчення зі стор. 1)

очолювана ним партія була б рада, аби вибори до парляментів як Росії, так і України провалилися. На його думку, настав час в Україні та інших колишніх совєтських республіках провести референдум щодо відновлення СССР.

О. Мороз сказав на пресовій конференції, що „співробітництво України і Росії має будуватися навколо економічної осі Київ-Москва". Він наголосив, що високий рівень інтеґрації між Україною і Росією уже втрачено. Зокрема у сільському господарстві, машинобудуванні, хемічній промисловості та військово-промисловому комплексі. Україна і Росія мають виробити спільну лінію у зовнішній політиці, „на яку зважали б у світі".

Є. Строєв висловив переконання, що „Росія, Україна і Білорусь рано чи пізно об'єднають свої інтереси саме навколо осі Київ-Москва". Він також переконаний, що після деяких змін в статуті СНД Україна вступить до Співдружности.

Щодо ратифікації українсько-російського договору, то сторони висловили готовість ратифікувати його ще до кінця року.

Створено...

(Закінчення зі стор. 1)

Та ще депутатських 100 грн. на транспорт і 183 грн на канцелярійне приладдя. Відпустака депутата — 45 днів. В одній із трьох санаторій Верховної Ради можна безплатно відпочивати 24 дні. Вартість відпочинкової картки — 2,000 грн. закладено в бюджеті. Але тільки для депутата, а не для його родини. За дружину треба доплачувати 10 відсотків, за малих дітей — 5 відс., за дорослих дітей — 15 відс. Якщо член родини працює, то він оплачує повну вартість картки.

Чи може профспілка організувати страйк, і якщо так, то проти кого? На це питання Л. Гармаш відповів, що взагалі це можливо, наприклад, якщо Уряд відмовляється оплатити квитки на літаки депутатам, які летять на батьківщину і назад. Таке вже траплялося. Проте парляментаристи мають інші форми боротьби: перекрити бюджет комусь, поставити питання про резиґнацію Уряду, оголосити оскарження Президента.

АНГЛІЙСЬКА КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА II надала звання почесного лицаря леґендарному та в цілому світі відомому змагунові-чемпіонові футболу Пелє. Про цю подію повідомило пресове аґентство Ассошіейтед Пресс у середу, 3-го грудня. Пелє, котрого уважають найкращим змагуном футболу в історії, став Лицарем-Командиром Британської Імперії. Церемонія іменування відбулася у Бакінґгамській палаті, офіційній резиденції королеви в Лондоні, під час перебування на офіційних відвідинах бразилійського президента Фернанда Енріке Кардозо, а разом із ним Пелє, котрий є бразилійським міністром спорту. У цьому випадку почесного звання Пелє не могтиме уживати титул „Сер", але могтиме після свого імени уживати букви „К.Б.Е".

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Архіви...

(Закінчення зі стор. 1)

— Бачите, я по части історик, а при тому ще й журналіст. Як журналіст працював довший час, в тому характері відвідував п'ять разів Чорнобиль. Здається, що вже 15 років проминуло, як розпочав свою журналістичну працю, а в університеті працюю як викладач історії від 1995 року.

— Яка частина нашої історії вас особливо цікавить?

— Для мене спершу стояли в осередку уваги XVII і XVIII століття, козаччина та її історія, а відтак вже прийшло і зацікавлення сьогоднішньою історією ОУН і УПА, що зросло із 1991 роком, коли дістали ми доступ до засекречених державних архівів із часів СССР.

— Скажіть, як можна дістати доступ до цих секретних архівів?

— Мені це можливе як історикові та я постійно тепер там працюю, маючи відповідне письмо з університету. Роблю коментарі та аналізи деяких цікавих документів і пишу на їхню тему праці. Одна така книжка з документами „ОУН і УПА в роки Другої світової війни" вже появилася і можна її купити, навіть тут в ЗСА.

— Ви стільки нового знаєте на підставі цих архівів, чи ніколи не приходило вам на думку, щоб там знаходилася і „правда і неправда"?

— Ні, я не підозріваю, щоб в архівах були фальшиві інформації тому, що бачу, як вони підтверджують дійсність. Моїм завданням і ціллю є описувати дійсну історію, роз'яснити багато дотепер неточних фактів, а перш за все мені важливе доказати на підставі документів, що УПА боролася справді на всіх фронтах і що це можна наглядно показати.

— Як знаємо, ви є автором ряду книжок-монографій з дослідження історії України як „Національна символіка України", „Етнічні межі і державний кордон України", „Національні меншини в Україні" і ця про, яку яку ви вже згадували, „ОУН і УПА" в роки війни". Над чим тепер працюєте?

— Моя наступна праця — це подати історію України в контексті світової історії і вона матиме назву „Світова слава України".

— Розуміється, ви не залишаєте своєї викладницької праці в університеті?

— Не лише не залишаю, але користуюся кожною нагодою давати доповіді чи доривочні курси. Постійно також виступаю по радіо у „Голосі України". Бачите, тепер потрібна доконче велика просвітницька робота в Україні, треба говорити про всі актуальні проблеми нашої історії і то так до керівних кадрів, як і до простолюддя. Ось в університеті читаю лекції саме для кадрів з Міністерства Освіти, але це, що говорю по радіо, призначне для всіх слухачів.

— Не знаю про ваших слухачів в Україні, але це, що ви тут говорили, було для нас усіх незвичайно цікаве та поставило деякі історичні пересуди, як ось наприклад, про „петлюрівців", що нищили жидів, у зовсім інше світло, завдяки тому, що ви покликувалися цілий час на документи з архівів. Треба б доконче подбати, щоб такі речі, як ваші доповіді, появилися також в інших мовах та змінили дещо настанову до нас як поляків, так і жидів.

Без української мови і книжки — не буде й української дитини!

Семеро...

(Закінчення зі стор. 2)

батьків сімки, а під ним великими літерами короткий, але змістовний заголовок: „Чудо в Айові". І в той же самий час є такі газети, які виступають проти здобутків вчених, спрямованих на те, щоб допомогти жінкам, які в силу тих чи інших обставин не можуть родити дітей. Дозволю собі процитувати чикаґську газету „Обзор", яка вмістила замітку „Подружня пара без дітей більш щаслива". В ній йдеться:

„Соціолог Мері Бенін з університету Арізони спостерігала 6,758 подружніх пар з дітьми. Вона прийшла до висновку, якийніби переконує, що в міру того, як діти ростуть, життя батьків з дня на день стає більш напруженим, а присутність в домі підлітка з всіма його проблемами перехідного віку, зовсім вибиває батька та матір з колії, що неґативно позначається на їхньому подружжі. А коли діти покидають батьківську хату, тоді чоловік і жінка знову стають уважними один до одного і до них повертається любов".

Слово науковцям

Я особисто не поділяю такої думки, а щоб довідатися, що думають вчені про допомогу жінкам, які не можуть самостійно родити дитину, звернувся до двох американських науковців, які займаються цим питанням. Ось думка проф. Артура Каплана:

„Я змушений визнати, що сенсації ніякої не сталося, адже продовж 20 років вчені працювали над вирішенням важливої соціяльної проблеми, а саме: як допомогти жінкам, що страждають від безпліддя, народити дитину, не піддаючи її небезпеці. Сьогодні всі маємо нагоду пересвідчитися, що ці зусилля принесли перші успіхи. Створена науковцями нова технологія дозволяє робити майже неможливе, я б навіть сказав фантастичне. Наведу лише один приклад, а саме народження дитини після смерти її батька. В цьому разі сперму від померлої людини здобувають з допомогою хірургів. Таким чином, жінка може народити дитину від вже покійного чоловіка. Вважаю, що варто певним законодавством обмежити доступ до нової технології, яка відкриває великі можливості для безплідних пар".

А ось думка голови Американського товариства репродуктивної медицини д-ра Артура Гайні:

„Верховний суд ЗСА вирішив, що жінка може робити із своїм тілом все, що захоче. Отже, приймати таблетки від безпліддя — це її особиста справа і ніхто із сторонніх не може втручатися. Вважаю, що жінки, які користуються новою технологією, повинні знати все про неї, свідомо до цих ліків підходити. Не можна таку важливу справу пускати на самоплив. Вона повинна бути під постійною контролею, тим більше, що багато питань ще чекають свого рішення. Шкода, що можливості вчених обмежені через відсутність необхідних фондів. Гадаю, що чудова сімка, звістка про яку в одну мить облетіла увесь світ, окрім всього сприятиме одержанню науковими закладами необхідних асиґнувань для продовження і вдосконалення передової технології „виробництва" дітей. В цьому є велика необхідність, адже з кожним роком збільшується кількість подружніх пар, які не можуть мати нащадків".

Така думка видатних професорів. Без перебільшення можна сказати, що мільйони жінок, завдяки зусиллям американських вчених та лікарів-практиків, мають тепер можливість відчути велике щастя, яке зветься материнством.

Перший виступ в ЗСА відомого українського акапельного хору

Камерний Хор „Київ"

Українська літургійна музика 17-20 ст.
і
традиційний різдвяний спів.

Виступи відбудуться:

— в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії, Па.
у четвер, 18-го грудня о год. 8-ій веч.
тел.: (215) 663-1166

— в університеті Джорджа Мейсона у Вірджінії
у суботу, 20-го грудня о год. 8-ій веч.
тел.: (703) 993-8888

— у Карнегі Голл в Ню Йорку
у неділю, 21-го грудня о год. 8-ій веч.
тел.: (212) 247-7800

— у музичній залі, Портсмут, Ню Гемшир
у понеділок, 22-го грудня о год. 8-ій веч.
тел.: (603) 436-2400

Спонзорує організація „Американські друзі України" при підтримці:

— Вашінгтонська Група Культурного Фонду
— Департаменту Культури Києва
— Амбасада України у ЗСА
— Генерального консуля України в Ню Йорку
— Постійного Представництва України при Організації Об'єднаних Націй
— Українського Конгресового Комітету Америки
— Українського Інституту Америки
— Українського Народного Союзу.

У ТРЕТЮ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність нашої найдорожчої МАМИ і БАБЦІ

бл. п.

ІВАННИ ШКАФАРОВСЬКОЇ

відбудуться

Заупокійні Богослуження з Панахидами за спокій її душі

13-го грудня 1997 р.

Чикаґо, Ілл. в церкві свв. Володимира і Ольги;

14-го грудня 1997 р.

Гемптонбурґ, Н. Й., в каплиці на цвинтарі св. Духа;
Клифтон, Н. Дж., в церкві св. Вознесіння;
Бруклин, Н. Й., в церкві св. Николая;
Асторії, Н. Й., в церкві Чесного Хреста.

15-го грудня 1997 р.

Йонкерс, Н. Й., в церкві св. Архистратига Михаїла.

Просимо згадати покійну у своїх молитвах.

Вічна їй пам'ять!

Діти і внуки

Ділимося сумною вісткою з родиною приятелями і українською громадою, що 23-го листопада 1997 р., відійшов у вічність на 74-му році життя в Ірі, Па. наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п.

МИХАЙЛО ЛУПІЙЧУК

нар. 17-го квітня 1923 р. в Ліщинцях, Україна
Секретар 40-го Відділу УНС
Працював в "ERIE FORGE and Steeel" як машиніст протягом 38 років

Залишив у смутку:

дружину — ПЕТРИНУ
синів — АНДРІЯ (в Каліфорнії)
— ВАСИЛЯ (у Вест Вірджінія)
— МІШКА (в Ірі)
брата — в Україні
та багато знайомих в ЗСА й Україні.

ПОХОРОН відбувся 26-го листопада в греко-католицькій церкві свв. Петра й Павла.

РОДИНА.

Хутір А. Гончаренка — історичний пам'ятник

Каліфорнійська комісія стейтових історичних ресурсів признала хутір і могилу Агапія Гончаренка історичним пам'ятником під час своїх засідань 14-го листопада в Овкленді, Каліф.

Хутір „Україна" — це господарка першого політично-свідомого українця в Америці від 1873 року до його смерти в 1916 році. „Україна" знаходиться в Гейворді, приблизно 30 миль на південний схід від Сан Франсіско.

А. Гончаренка хати і стодоли давно нема, залишились лише його і жінки Албіни могили та печера, в якій Гончаренко відправляв Святу Літургію і хрестив людей. Ця земля тепер включена в межах Ґарин парку.

Аплікацію на статус історичного пам'ятника приготовила Карана Гатерслі-Дрейтон, історик Іст бей паркового дистрикту, з допомогою д-ра Андрія Сороковського з Гарвардського університету. Представляли українську громаду під час нарад о. Олександер Авраменко, о. Святослав Ковалів, Михайло Цар, Данило і Тамара Городиські.

О. А. Гончаренко родився Андрій Гумницький в 1832 році в Кривині, теперішня Житомирська область, в родині православного священика. Він закінчив Київський семінар і поступив у Печерську Лавру. Посланий в Грецію, він дописував до революційного російського журналу „Колокол", в якому він пропаґував скасування кріпацтва. Побоюючись арешту, він втік до Англії. В 1865 році переїхав до Америки і поселився в Сан Франсіско, щоб видавати газету для українського і російського населення Аляски.

Гончаренко видав російсько-англійський словник, а від 1868 до 1873 року видавав „Аляска Гералд", підзаголовок „Свобода" , англійською, російською і українською мовами. Гончаренко виступав проти зневаги над алеутами, неграми, китайцями і жидами.

Гончаренко часто писав про Україну і Тараса Шевченка. Він заснував першу слов'янську бібліотеку в новому світі. Коли покинув друкарську працю, на прохання розділив свій шрифт кирилиці між Смитсоніян інститутом, Конґресовою бібліотекою і Банкрофт бібліотекою при університеті Каліфорнії в Берклі, якій пізніше подарував свої папери.

Гончаренка „Споминки" були видані в Коломиї в 1894 році, а Іван Франко писав про Гончаренка в своєму журналі „Народ". Це заохотило молодих українців-соціялістів з околиці Коломиї виїхати в Каліфорнію, щоб створити „Українсько-Американську Комуну" або „Кооперативне Братство". Ця скороминуща комуна існувала на хуторі на початку XX століття.

Комишенер Герберт Брин, етнічний історик, кажучи, що відчував „велику честь і гордість", бо його мама родилася в Україні, дав пропозицію на статус пам'ятника.

Формальне відкриття пам'ятника відбудеться весною 1998 року.

Тамара Городиська

Дітей-сиріт Подністров'я знайшла допомога з Виппані

Середина літа, кінець липня, а дощ паде без перестанку день і ніч, день і ніч, день і ніч, і так три доби, а вже й чотири доби підряд; по всьому заході України безпросвітні дощі. Рівень води в річках неухильно піднімається, вже вони виступають з берегів та заливають пасовиська, городи, поля, підступають до вікон деяких осель.

Є на Львівщині, на границі двох районів — Миколаївського і Городоцького — мальовнича долина, де з півдня впадають в Дністер, беручи початок в Бескидах, карпатські ріки Бистриця і злита з нею Тисмениця, а з півночі з Розтіччя несе свої води Верещиця. Отут-то і розбушувалась страхітлива повінь.

Розлився Дністер і в своїй верхній течії та залив повеневими водами прибережні поля і городи Турківського та Старосамбірського районів.

Довідавшись про це стихійне лихо, українська громада стейту Ню Джерзі, повіту Морріс, при церкві св. Івана в Виппані, організувала акцію допомоги дітям сімей, які потерпіли від повені. Добрачинна акція „Доляр для України" Школи Українознавства в Виппані на допомогу потерпілим від повені вислала в жовтні цього року 28 великих пачок з одягом вагою 1,475 фунтів.

На адресу директорів шкіл-інтернатів в села Колодруби, Монастирець і Мости, Грозова, Лаврів і Добромиль та в мсто Турку надіслано пачки з теплим одягом і взуттям.

Діти-сироти, які навчаються у школах-інтернатах гірських селищ Хирів і Стрілки Старосамбірського району, одержали грошову допомогу. Друзі та знайомі зложили замість квітів на свіжу могилу св. п. Богдана Головода 1,230 дол. Гроші залишена в смутку сестра покійного Мирослава рішила передати в Україну на допомогу дітям-сиротам, а Лариса Онишкевич погодилась привезти ці фонди у Львів.

П'ятдесят школярів, яких лиха доля позбавила батьківської опіки, тепер зможуть при допомозі своїх опікунів або вихователів придбати теплу курточку чи чобітки, чи шапочку з рукавичками, кому що найнеобхідніше під зиму, яка наступає.

Ці гроші разом з солодкими гостинцями привезли зі Львова у далекі гірські селища Інна Федущак та Богуслава Гринів, які в жахливі тридцяті роки стали сиротами по невинно убитих політв'язнях.

Цією дорогою висловлюємо щиросердечну подяку українцям заокеанської діяспори за чергове добродійство для дітей „материкової" України.

Богуслава Гринів,
доцент університету „Львівська Політехніка"

Банк „Певність" перейшов на акційну систему

Дженкінтавн, Па. — Тут у середу, 8-го жовтня ц. р. в приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру відбулися Надзвичайні збори членів банку „Певність". Метою цих зборів було поінформувати членство банку про перехід (конверсію) згаданого банку на акційну (стакову) систему.

Перед зборами членства в ґалерії УОКЦентру президент банку „Певність" д-р Юліян Куляс інформував про це представників організацій, який і відкрив збори членів банку.

Інформації та відповіді на запитання давали д-р Ю. Куляс і Давид Найсвандер, речник фірми Фрідман, Біллінґс, Ремзі і Ко., Інк. Д-р Куляс, між іншим, подав факти конверсії і в зв'язку з цим можливості купна шерів (стаків) для членства банку. З огляду на це, що шери не покриті жодним забезпеченням, і покупець сам ризикує їх вартістю, д-р Куляс залишив децизію купувати чи не купувати їх для кожного потенційного покупця індивідуально.

Д. Найсвандер сказав, що 17-го жовтня конверсія банку „Певність" входить в дію і що до цієї дати можна купувати шери в ціні 10 дол. Ці шери зможуть купувати до 17-го жовтня лише теперішні члени банку „Певність". Не члени банку „Певність" зможуть набувати згадані шери щойно після їх появи на біржі, після 30-го жовтня по тій ціні, яка тоді буде. Найбільше число шерів, що хтось може купити є 25,000.

31-го жовтня шери банку „Певність" появилися на біржі у формі символічного знака „FSFF" (Nasdaq National Market) в ціні 15.06 дол., в пресі позначення тих шерів є під іншими ініціялами. Наприклад, „Wall Street Journal" позначує їх „FST SCE Fed", а „Philadelphia Inquirer" – FST SEC F". Згадані шери від появи на біржі до появи цієї статті були стабільними, і є надія, що їх вартість збільшуватиметься. Отже покупець, який купив 100 шерів за 10,000 дол. до 17-го жовтня цього року, вже після 31-го жовтня міг продати їх за 15,060 дол. Вартувало ризикувати...

Методій Борецький

Науковці згідні на спільний дійовий плян

На конференції освіти, організованій Централею Конґресу Українців Канади, яка відбулася 24–25-го жовтня ц. р. у Вінніпезі, зібралися українські вчителі із цілої Канади. Вони виробили спільний дійовий плян для захисту і збереження національно-важливих потреб навчання і виховання дітей і молоді. Початки цієї праці будуть розвинуті через аналізу потреб та збір даних із різних ділянок українського навчання.

Вперше за 30 років представники від університетів — професори Данило Гусар-Струк (Торонтонський університет), Франсіс Свирипа (Албертійський університет) та Наталія Апонюк (Манітобський університет) зійшлися із вчителями рідних шкіл та державних двомовних шкіл для дискусії про критичний стан україномовного навчання у Канаді.

Надя Костишин-Бейлі вміло провела спільні сесії із 17 учасниками Алберти, Саскачевану, Манітоби, Онтаріо та Квебеку. Вони виробили завдання на майбутнє згідно з резолюціями і поглядами на навчання під час 18-го Конґресу українців Канади у жовтні 1995 року.

Соня Бейзик, друга заступниця президента Централі КУК, Надя Прокопчук (Саскачеван), Володимир Мельник (Манітоба) та Франсіс Свирипа (Алберта) взяли провідництво у зміцненні всеканадської Комісії освіти при Централі КУК. До цієї комісії була покликана Анна Биско, яка погодилася очолити акцію для зібрання оцінки національно-важливих потреб і сучасних інформацій про україномовне навчання. Люба Зараска (Онтаріо) взяла провідництво в акції розвитку реклямової кампанії для вживання української мови.

Відсвіжуюче ставлення до кооперації у провідництві розподілу праці між Централею і провінційними радами КУК взяли Канадський Інститут Українських Студій, Українська Канадська Шкільна Рада з Торонто, батьківські комітети із двомовної програми та вчителі. Конференція закінчилася визначенням конкретного пляну дії у визначений час. Результати будуть представлені на 19-му Конґресі українців Канади, що відбуватиметься у жовтні 1998 року.

КУК

	SVOBODA		THE UKRAINIAN WEEKLY	
RATE	UNA MEMBER	NON-MEMBER	UNA MEMBER	NON-MEMBER
ANNUAL	75.00	100.00	40.00	60.00
SEMI-ANNUAL	40.00	60.00	25.00	35.00
QUARTERLY	22.00	33.00		